

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

17. Iudicium de supradictis sententiis. Ex p. 12. tr. 1. r. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

gratias, tanquam ministrus illius gradus Episcopalis imponentibus manus supra caput ordinandi, satis denotant tres illos ordinandum accipere in suum consortium ad gradum Episcopalem. Quamvis autem eadem etiam verba proferat Episcopus ordinans Diaconum, non denotatur gradus Diaconi, nec sunt forma ordinationis illius (vt Vasquez idem putat) Episcopus enim qui est minister Diaconatus non tantum illius, sed etiam Presbyteratus, & Subdiaconatus, & aliorum inferiorum Ordinum minister est, ac proinde impositione manuum non potius denotatur, quod admittat ordinandum in suum consortium ad aliorum Ordinum gradus, quam ad gradum Diaconi.

RESOL. XVII.

Judicium de supradictis sententiis. Ex part. 12. tract. 1. Refol. 17.

§.1. Vidisti amice Lector varias Doctorum sententias circa materiam consecrationis Episcopalis; Ego breuiter exponam quid sentio. Sententiam Iamberti quoad vltimam partem non approbo: nimis enim multiplicarentur substantialia consecrationis, licet probabilem putet Pillucius in 1. tract. 9. num. 4. Sententiam Fornarij sicut & Iamberti, Syluij, Mercerij de necessitate vntionis *Crismae* puto probabilem, quia in forma vntionis capitis expresse dicitur, *Vngatur, & consecratur caput tuum caelesti benedictione in Ordine Episcopali.* Sed hoc non placet Dicastillo, vbi supra, quia illius titus vntionis capitis in Concilio Carthaginensi I V. & apud Dionysium nulla fit mentio.

2. Dies hae caeremonia vntionis est aptissima cum suis verbis ad significandum practice gratiam, & potestatem Episcopalem; & olim Reges, & Pontifices in populo Dei fiebant vntionem; ergo etiam Episcopi modo. Nego consequentiam; quia id etiam videmus in multis caeremoniis Baptismi, Presbyteratus, &c. quae solummodo sunt sacramentalia, non Sacramenta, neque partes Sacramenti essentialia.

3. Dices secundo; Ille qui fit Episcopus antequam recipiat vntionem illam Chrismatis in capite, & in manibus, non vocatur Episcopus, neque consecratus, sed tantum electus in Episcopum; statim vero, ac est percunctus Chrismate, vocatur Episcopus in Pontificali Romano: ergo signum est vntionem Chrismatis ingredi essentialiter consecrationem Episcopi; Nego consequentiam, quia Pontificale caute non appellat Episcopum, & consecratur illum, donec recipiat vntionem ipsam Chrismatis; quia cum hae sit opinio aliquorum, non vult loqui cum aliquo periculo fallitatis, sed hanc sententiam his non obstantibus puto, vt dixi, esse probabilem, vt etiam putat Tannerus, & Dicastillus; & quidem habet in sui defensionem doctissimos Authores. Et Gerunda de Episcopatu lib. 8. disp. 9. cap. 2. num. 11. Licet nostam sententiam in sequenti resolutione amplectendam teneat; tamen in fine sic ait; Itaque sine hanc, quam modo declarauimus sententiam, sine alteram asse. entem materiam huius Sacramenti remoram esse Chrismata; proximam vero esse vntionem in capite, formam vero esse verba nempe, *vngatur, & consecratur caput tuum caelesti benedictione in Ordine Pontificali*; In nomine Patris & Filij, &c. poterit ad libitum quis problematice, ac probabiliter amplecti. Iga ille. Sententiam vero de traditione libri Euangeliorum Episcopo probabilem esse puto cum Hallier de sacris Electionibus. Sed quid dicendum de sententia Dicastilli? existimo illam

probabilissimam esse, quam tuetur etiam Tannerus tom. 4. disp. 7. quest. 2. dub. 1. num. 84. & Turrianus lib. 2. Epist. Pontific. cap. 21. cum alijs. Et probatur primò ex Concilio Carthaginensi IV. cap. 2. vbi dicitur: *Episcopus cum ordinatur, duo Episcopi, ponant, & teneant Euangeliorum codicem super caput, & ceruicem eius, & uno super eum fundente benedictionem, reliqui omnes Episcopi, qui adsunt, manibus suis caput eius tangant,* consonat Dionysius c. 5. Hierarch. Eccles. cum ait; *Pontifex qui ad consecrationem Pontificalem adducitur, utroque genu flexo ante Altare, supra caput habeat Euangelia à Deo tradita, manumque Pontificis; atque hoc modo ab eo Pontifice, qui eum consecrat, sanctissimis Precibus, appellationibusque consecratur.* Et in contemplatione: *Pontifex precipuam habet sanctissimam diuinorum librorum super caput admonitionem.*

4. Idem colligitur ex Scriptura 1. Timoth. 4. vers. 14. *Noli negligere gratiam, quae in te est, quae data est tibi per prophetiam cum impositione manuum Presbyterij,* id est Presbyterorum; seu Episcoporum: ordinatur enim Episcopus ab alijs tribus Episcopis, qui ordinando manus imponunt, vt docent Chrylostomus, Theodoretus, Theophylactus, Oecumenius, & alij ibidem. Ratio est, quia per eum ritum simul cum adiuncta verborum formula, optimè significatur effectus Sacramenti, nimirum plenitudo gratiae ordinato data, simulque illapsus Spiritus sancti, eiusque directio, & protectio; & denique ordinatum velut victimam quandam Deo offerri, & consecrari, vt pluribus exponit Dionysius de Eccles. Hierarch. cap. 5. par. 3. Nec initio Ecclesiae defuit Scriptura, quae breuem Euangelij summam complecteretur, vt etiam de Diacono dictum.

5. Neque obstat, quod in Pontificali ordinandus Episcopus post vntionem primum vocatur Consecratus, antea vero solum Electus; id enim ad Scriptorem rubricae, & modum loquendi pertinet plus non significat, quam ante eam vntionem nondum esse plenè consecratum. Sicut etiam Innocentius III. *cum venisset,* &c. sacra vntione significat quidem Episcopum inungi Chrismate in capite, & manibus; non tamen asserit id essentialia esse.

Vnde non est audiendus Bernal, & Vasquez, qui sententiam Dicastilli impugnant, sed contra Vasquez insurgit Iambert, & ad eius argumenta respondet.

RESOL. XVIII.

Vltima sententia, quae asserit, quod materia, & forma consecrationis Episcopalis sit manuum impositio, & verba, *Accipe Spiritum sanctum, magis probatur, & firmatur.* Ex p. 12. tr. 1. Ref. 18.

§.1. Verum ego omiſſis supradictis sententiis, vltimae sententiae adhaereo; Aſſero igitur materiam ordinationis Episcopalis solum esse impositionem manuum: consequenter autem forma erit, illa verba; *Accipe Spiritum sanctum,* & ita tunc infunderetur gratia, & character imprimeretur. Probatur, quia ex nullo capite possumus colligere vntionem, appositionem libri Euangeliorum, aut alias caeremonias pertinere ad essentialiam huius ordinationis: Impositionis vero manuum esse essentialiam multa persuadunt. Primum, testimonia Scripturae in qua huius solum ritus fit mentio, cum agitur de ordinatione Episcopi, 2. ad Timoth. 1. *Admoneo te, vt resuscites gratiam, quae est in te per impositionem manuum mearum.* Secundum, Canones Conciliorum; Antiochenum enim can. 10. pro eodem, videtur reputare aliquem esse consecratum Episcopum, & percepisse impositionem manuum